

SV

SV

SV

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 12.8.2010
KOM(2010) 429 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

**om tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1889/2005 av
den 26 oktober 2005 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur
gemenskapen, enligt artikel 10 i förordningen**

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1889/2005 av den 26 oktober 2005 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur gemenskapen, enligt artikel 10 i förordningen

1. INLEDNING

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1889/2005 av den 26 oktober 2005 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur gemenskapen¹, nedan kallad *förordningen om kontroller av kontanta medel*, trädde i kraft den 15 december 2005. Enligt artikel 10 i förordningen ska kommissionen översända en rapport till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av förordningen fyra år efter det att den har trätt i kraft.

Förordningen om kontroller av kontanta medel gäller sedan den 15 juni 2007, och eftersom det rör sig om relativt kort tid har både medlemsstaterna och kommissionen koncentrerat sig på att upprätta lämpliga strukturer och förfaranden för att förordningen ska kunna tillämpas på ett enhetligt sätt.

Som inledning på utvärderingen skickade kommissionen i juli 2008 ut frågeformulär till medlemsstaterna. Genom medlemsstaternas svar på frågeformuläret² och diskussionerna vid flera möten med medlemsstaterna i arbetsgruppen för kontroller av kontanta medel har kommissionen fått tillräckliga uppgifter för att kunna utarbeta denna rapport.

2. ALLMÄNT

2.1 Bakgrund

2.1.1. Europeiska unionens lagstiftning

EU:s rättsliga ram för att förhindra penningtvätt består av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism³, ändrat genom direktiven 2007/64/EG, 2008/20/EG och 2009/110/EG, och av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1781/2006 av den 15 november 2006 om information om betalaren som skall åtfölja överföringar av medel⁴. Rådets beslut 2000/642/RIF om en samarbetsordning för medlemsstaternas finansunderrättelseenheter avseende utbyte av information och rådets rambeslut

¹ EUT L 309, 25.11.2005, s. 9.

² Svaren på alla frågeformulär hade inkommit den 25 februari 2009; bara Belgien har inte lämnat något svar. Uppgifterna i rapporten bygger därför på den information som 26 medlemsstater har lämnat. Statistiken över kontanta medel omfattar alla medlemsstater.

³ EUT L 309, 25.11.2005, s. 15.

⁴ EUT L 345, 8.12.2006, s. 1.

2001/500/RIF om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott är också relevanta. Som ett komplement till denna ram hänvisas det i strategin för att stärka kampen mot finansiering av terrorism till åtgärder som ska förbättra resultaten av dessa insatser.

Direktiv 2005/60/EG, som ersatte direktiv 1991/308/EEG, omfattar en EU-mekanism för att förhindra penningtvätt genom övervakning av transaktioner som utförs genom kredit- och finansinstitut och vissa typer av yrken. Risken för att denna mekanism skulle leda till en ökad förflyttning av kontanta medel i olagliga syften eller för finansiering av terrorism ledde till att denna åtgärd behövde kompletteras med ett kontrollsystem för kontanta medel som förs in i eller ut ur EU.

Förordningen om kontroller av kontanta medel antogs därför i en strävan efter att förena den grundläggande principen om fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital med ett förebyggande arbete mot penningtvätt och finansiering av terrorism inom ramen för den inre marknaden och den ekonomiska och monetära unionen.

2.1.2. *Internationella aspekter*

En viktig partner i arbetet med att se till att förordningen är verksam är arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF) och dess regionala organ *Moneyval*. Detta mellanstatliga organ inrättades vid G7-toppmötet i Paris 1989 och främjar statliga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Det utfärdar rekommendationer och riktlinjer, och kontrollerar att rekommendationerna följs genom ett ömsesidigt utvärderingssystem i syfte att utöva ett konstant tryck på sina medlemmar att sörja för verksamma åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

FATF:s särskilda rekommendation nr IX om kurirer införlivas i EU genom förordningen om kontroller av kontanta medel. Diskussionerna som har förts om de förfaranden som anges i den särskilda rekommendationen nr IX samt de utvärderings- och resultatrapporter som lagts fram av sakkunniga från FATF har många gånger varit pådrivande för ytterligare förbättringar av kontrollerna av kontanta medel i medlemsstaterna.

FATF erkände nyligen EU som nationsövergripande jurisdiktion för tillämpningen av den särskilda rekommendationen nr IX om kurirer. Detta erkännande innebär att särskilda kriterier måste uppfyllas, t.ex. ett lämpligt informationsutbyte på nationsövergripande nivå och jämförbar utbildning, datainsamling, genomförande och målinriktning för program som utvecklas och tillämpas på nationsövergripande nivå.

2.2. **Centrala delar av förordningen om kontroller av kontanta medel**

2.2.1. *Anmälningsplikt*

I förordningen fastställs en enhetlig EU-strategi för kontroller av kontanta medel i form av ett obligatoriskt system för anmälan av kontanta medel som förs in i eller ut ur EU till ett värde av minst 10 000 euro. Resande måste i anmälan till den behöriga myndigheten lämna uppgift om anmälaren, ägaren och mottagaren samt om beloppet, typen av kontanta medel, deras ursprung och avsedd användning samt deras transport. Förordningen föreskriver inte vilken metod som ska användas, dvs. om

anmälan ska göras muntligt, skriftligt eller elektroniskt, och inte heller i vilket format den ska lämnas.

2.2.2. *De behöriga myndigheternas befogenheter*

För att se till att anmälningsplikten fullgörs måste de nationella behöriga myndigheterna ha rätt att kontrollera fysiska personer, deras bagage och deras transportmedel. Om anmälningsplikten inte fullgörs får kontanta medel kvarhållas och påföljder ska tillämpas.

2.2.3. *Registrering och bearbetning av information*

Enligt förordningen är medlemsstaterna skyldiga att registrera och bearbeta all information som de erhåller via anmälan eller sina kontroller, och att göra informationen tillgänglig för den nationella finansunderrättelseenheten i den medlemsstat genom vilken den resande reser in i eller lämnar EU.

2.2.4. *Informationsutbyte*

Om det finns tecken på att kontantbeloppen har samband med olaglig verksamhet i anknytning till förflyttningen av kontanta medel får informationsutbyte ske med myndigheterna i andra medlemsstater. Om verksamheten är till skada för EU:s ekonomiska intressen ska informationen även överlämnas till kommissionen.

Inom ramen för gällande avtal om ömsesidigt administrativt bistånd får den information som erhålls enligt förordningen även översändas till ett tredjeland, under förutsättning att relevanta nationella bestämmelser och EU-bestämmelser om överföring av personuppgifter till tredjeländer respekteras.

2.2.5. *Konfidentialitet*

Alla uppgifter som erhålls genom förordningen är konfidentiella. Alla personuppgifter ska hanteras i enlighet med relevanta bestämmelser om uppgiftsskydd. Om det är nödvändigt för datasäkerheten ska reglerna om klassificering av uppgifter vara tillämpliga.

2.3. **Kontroller av förflyttningar av kontanta medel inom EU**

Förordningen om kontroller av kontanta medel påverkar inte tillämpningen av nationella åtgärder för kontroller av kontanta medel inom EU. Dessa nationella åtgärder måste dock vara förenliga med artikel 65 i EUF-fördraget som ger medlemsstaterna befogenhet att i administrativt eller statistiskt informationssyfte fastställa förfaranden för deklaration av kapitalrörelser eller att vidta åtgärder som är motiverade med hänsyn till allmän ordning eller allmän säkerhet, förutsatt att dessa åtgärder och förfaranden inte utgör ett medel för godtycklig diskriminering eller en förtäckt begränsning av den fria rörligheten för kapital.

Följande medlemsstater⁵ tillämpar sådana EU-interna kontroller av kontanta medel vid gränsen till andra medlemsstater: BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, IT, MT, PL och PT. För detta ändamål använder man sig av ett obligatoriskt system för anmälan med en gräns på 10 000 euro, med undantag för PT där anmälan är frivillig om inte den fysiska personen kontrolleras. AT begränsar inte kontrollerna av kontanta medel till sina gränser utan tillämpar kontroller på hela sitt territorium. ES har i likhet med AT infört nationella kontroller, men för belopp på minst 100 000 euro. UK har inte infört EU-interna rutinkontroller av kontanta medel utan genomför på sitt territorium stickprovskontroller på passagerare och deras bagage med hänsyn till eventuella medhavda kontanta medel. IE tillämpar ett förfarande som liknar UK men med en gräns på 6 438 euro för kontanta medel. CZ, EE, EL, FI, HU, LV, LT, LU, NL, RO, SL, SK, SE tillämpar inte någon form av EU-interna kontroller av kontanta medel.

3. TILLÄMPNINGEN AV FÖRORDNINGEN OM KONTROLLER AV KONTANTA MEDEL

3.1. Bakgrund

3.1.1 Behöriga myndigheter

I förordningen anges det inte vilken myndighet medlemsstaten bör utse till behörig myndighet. Tjugotre medlemsstater har utsett tullen som huvudmyndighet. DK och EE har utsett skatte- och tullmyndigheten. Två andra medlemsstater, PL och UK, har utsett tull och gränsbevakningen.

Skillnaderna länderna emellan kommer också till uttryck genom antalet andra myndigheter som är involverade: den federala (kriminalpolisen) polisen, finansunderrättelseenheter, myndigheter för bekämpning av terrorism, gränsbevakning, regionala förvaltningar, finansministeriet, myndigheter för bedrägeribekämpning, underrättelseenheter och rättsliga myndigheter. Polismyndigheter och finansunderrättelseenheter är de som oftast är involverade som partner vid genomförandet av kontroller av kontanta medel. I 16 medlemsstater fastställs detta samarbete mellan myndigheterna i skriftliga samarbetsavtal. En tredjedel av medlemsstaterna har inrättat underrättelseenheter eller arbetsgrupper mellan de behöriga myndigheterna.

3.1.2. Definitionen av kontanta medel

Definitionen av kontanta medel i förordningen har tagits över från den definition som FATF använder i den särskilda rekommendationen nr IX och omfattar överlåtbara innehavarpapper och kontanter. Medlemsstaterna har hittills inte rapporterat om några större problem att tillämpa definitionen. Guld, ädelmetaller och ädelstenar omfattas inte av definitionen. Vissa medlemsstater har rapporterat nationella bestämmelser som liknar skyldigheten att anmäla kontanta medel för guld och/eller ädelmetaller och ädelstenar(BG, DE, AT (på österrikiskt territorium), CY, CZ och PL. Elektroniska kontantkort med flera funktioner (s.k. smarta kort) ingår inte heller i

⁵ Den information som ges i denna rapport om EU-interna kontroller av kontanta medel föregriper inte någon ståndpunkt från kommissionen om huruvida dessa nationella åtgärder är förenliga med artikel 65 i EUF-fördraget.

definitionen. En medlemsstat (DE) rapporterar att man har nationella bestämmelser om anmälan av elektroniska pengar.

3.2. Anmälningssplikt

Varje fysisk person som reser in i eller ut ur EU har en rättslig skyldighet att anmäla medhavda belopp på minst 10 000 euro till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat genom vilken denne reser in i eller ut ur EU, dvs. vid den första platsen för införsel till EU och den sista platsen för utförsel ur EU.

3.2.1. Ökad medvetenhet om anmälningssplikten

För att se till att resande är medvetna om anmälningssplikten genomförs kontinuerligt informationskampanjer i medlemsstaterna och på EU-nivå. På EU-nivå har man tagit fram en affisch (10 000 exemplar, på 22 språk), flerspråkiga broschyrer (401 520 exemplar trycktes 2007, en reviderad version på 1 000 000 exemplar trycktes i juli 2009), annonser i tidningar ombord på flygplan (hos tio stora flygbolag i september 2009), webbsidor (2007, reviderade i augusti 2009) och ett animerat klipp (2007, reviderat i november 2009, på sju språk). I medlemsstaterna har man också tagit fram bl.a. affischer, webbsidor, information till berörda parter och pressmeddelanden om upptäckta fall.

Det allmänna intrycket är att informationsåtgärderna om kontrollerna av kontanta medel har bidragit betydligt till att öka de resandes medvetenhet om anmälningssplikten, även om man bara i fyra medlemsstater har följt upp resultaten av informationskampanjerna och man inte i något fall har använt sig av några verktyg för att mäta vilken verkan informationskampanjerna har haft.

I förordningen finns det inget uttryckligt krav på att genomföra en informationskampanj, men nästan alla medlemsstater har haft den uppfattningen att informationsåtgärder har behövts. Sjutton medlemsstater uppger att de genomför en permanent informationskampanj för att se till att medvetenheten stadigt höjs. Vissa medlemsstater anser att ett krav på att öka medvetenheten om kontrollerna bör införas i förordningen därför att detta skulle göra det enklare att få flygplatsmyndigheterna att sprida informationsmaterialet.

3.2.2. Plats för anmälan

Enligt förordningen ska fysiska personer anmäla kontanta medel till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat genom vilken denne reser in i eller ut ur EU. Detta krav utgör generellt sett inte några problem för medlemsstaterna.

Transitering

För transitpassagerare är kravet på att anmäla kontanta medel vid den första platsen där man reser in i eller den sista platsen varifrån man reser ut ur EU svårt att uppfylla, eftersom infrastrukturen i transitområdet på flygplatserna ser olika ut. Inrättningarna för att anmäla kontanta medel är få eller skiljer sig åt i transitområdena och tiden är för knapp innan man ska flyga vidare.

För medlemsstaternas behöriga myndigheter är det också svårt att säkerställa enhetliga kontroller av transitpassagerare. Kontrollerna hindras av att det inte finns tillräckligt med tid och saknas lämpliga kontrollinrättningar i och med att

flygplatsernas infrastruktur i transitområdena ser olika ut och handbagage och incheckat bagage transporteras olika vägar.

En särskild projektgrupp bestående av experter på dessa kontroller har arbetat med frågan och kommit fram till att artikel 3 i förordningen behöver revideras för att anpassa kontrollförfarandena till dem som fastställts för kontroller av passagerares bagage i artiklarna 192–194 i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen⁶.

3.2.3. *Metoder för anmälan*

Enligt förordningen får uppgifterna i anmälan lämnas skriftligen, muntligen eller elektroniskt. De flesta medlemsstater har valt att anmälan ska vara skriftlig. Bara DK, AT och ES tillåter en muntlig anmälan som av tullen förs över till ett skriftligt dokument. AT (bara för yrkesmässiga kurirer), ES och PL tillåter att anmälan lämnas in elektroniskt. Andra kvartalet 2009 lämnades 90 % av anmälningarna i skriftlig form, 9,7 % elektroniskt och 0,3 % muntligen. Alla medlemsstater har tagit fram formulär för alla uppgifter som ska lämnas som minimum enligt artikel 3.2 i förordningen.

Den första fasen av tillämpningen visade att (det elektroniska) utbytet av information om anmälningar skulle förbättras om ett gemensamt anmälningsformulär användes. Internationella resenärer skulle också bättre förstå vad som förväntas av dem, vilket skulle öka efterlevnaden av kraven.

En anmälningsblankett för EU togs därför fram. Den används nu i följande 16 medlemsstater: AT, CY, DK, EE, EL, FI, HU, IE, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE och SI. Andra medlemsstater överväger att införa blanketten i framtiden (BG, DE, LV, SK) eller använder redan blanketter som är mycket lika den EU-blanketten (ES, FR, LT). I nästan alla medlemsstater kan anmälningarna lämnas på det officiella språket i det land där anmälan ska göras samt på engelska. Vissa medlemsstater tillåter att blanketten fylls i på andra språk som många talas i EU.

3.2.4. *Statistik över anmälningarna av kontanta medel*

I förordningen finns det inget uttryckligt krav på att sammanställa statistik. Medlemsstaterna har dock samtyckt till att översända sin statistik över anmälningar som lämnats och resultat av kontrollerna till kommissionen⁷. I statistiken benämns oriktiga anmälningar av kontanta medel eller upptäckta fall till följd av kontroller ”registreringar” (se punkt 3.4.2).

I bilaga 1 finns statistik över anmälningar av kontanta medel och registreringar som sammanställts av alla medlemsstater mellan den 15 juni 2007 och den 30 juni 2009.

⁶ EGT L 253, 11.10.1993, s. 1.

⁷ Enligt denna överenskommelse ska medlemsstaterna översända statistik som inte omfattar uppgifter om EU-interna anmälningar och kontroller av kontanta medel.

Under perioden har medlemsstaterna mottagit 178 351 anmälningar uppgående till belopp motsvarande 79 922 miljoner euro. Vid inresa samlades 101 824 anmälningar in och vid utresa 76 527.

I bilaga 2 finns en grafisk översikt över medlemsstaternas rapportering av antalet insamlade anmälningar och där framgår att stora skillnader föreligger.

För rapporteringsperioden svarade DE, IT och FR för 25 %, 22,5 % respektive 13 % av det totala antalet inkomna anmälningar. Därefter följde ES (9 %), LT (4,5 %), PL (4 %), UK (3,5 %) och BG (3 %).

Det krävs en löpande uppföljning av statistiken för att bättre harmonisera genomförande av kontrollerna i medlemsstaterna.

Av bilaga 3 framgår det att antalet anmälningar steg snabbt i medlemsstaterna fram till 2008 (från 13 196 anmälningar tredje kvartalet 2007 till 28 210 anmälningar sista kvartalet 2008). Siffran sjönk till 27 236 anmälningar andra kvartalet 2009. Samma mönster framgår av bilaga 4 när det gäller det motsvarande beloppet i euro för dessa anmälningar (5 432 miljoner euro tredje kvartalet 2007, 13 051 miljoner euro sista kvartalet 2008, 9 496 miljoner euro andra kvartalet 2009). Det är mycket möjligt att antalet anmälningar och det motsvarande eurobeloppet har följt den allmänna nedgången i den ekonomiska aktiviteten 2009 till följd av bankkrisen.

Andra kvartalet 2009 lämnades 63 % av anmälningarna på flygplatser, 30 % vid gränsövergångar längs bilvägar, 5 % i hamnar och 2 % vid gränsövergångar längs järnvägar. 86,2 % av anmälningarna lämnades av privata kurirer, 13,8 % av yrkesmässiga kurirer.

3.3. Information om de nationella myndigheternas befogenheter att genomföra kontroller

3.3.1. Kontrollbefogenheter i medlemsstaterna

Kontrollerna i medlemsstaterna är främst koncentrerade till de inlämnade anmälningarna, passagerare, bagage och transportmedlet. Alla medlemsstater rapporterar att de genomför fysiska kontroller. Nästan alla medlemsstater använder sig av skanningutrustning. Fyra medlemsstater uppger att man använder sig av specialtränade spårhundar.

För att se till att kontrollerna är effektiva och verksamma är det mycket viktigt med en lämplig strategi för riskhanteringen. Tolv medlemsstater uppger att man tillämpar en särskild nationell strategi för dessa kontroller. Andra medlemsstater rapporterar att man använder riskanalyskriterier för kontrollerna av kontanta medel vid de viktigaste platserna för inresa och utresa. Sjutton medlemsstater uppger att man tar fram riskprofiler för kontrollerna och arton medlemsstater använder sig av underrättelsebaserade varningar för kontrollerna, genom att ta emot och/eller utfärda dessa typer av varningar. Fyra medlemsstater uppger att nationella gemensamma målinriktade insatser genomförs i samarbete mellan olika behöriga myndigheter.

3.3.2. *Resultat av kontrollerna*

Medlemsstaternas registreringar (se bilaga 1) omfattar 13 019 fall och uppgår till 1 632 miljoner euro. Följande medlemsstater står för majoriteten av registreringarna: DE (40 %), FR (20 %), IT (12 %), UK (10 %), NL (6 %), PT (4 %), ES (4 %). Den grafiska översikten i bilaga 5 om antalet registreringar visar dessa stora skillnader.

Flera medlemsstater rapporterar inga eller få registreringar. I vissa fall återspeglar detta snarare att medlemsstaterna inte kan ta fram uppgifter centralt än att man faktiskt inte skulle ha genomfört några kontroller (se punkt 3.4.2). Andra medlemsstater rapporterar en mycket hög andel registreringar jämfört med antalet anmälningar som lämnats in frivilligt (se bilaga 6). Det krävs en noggrann uppföljning av dessa kontrollresultat för att se om det föreligger skillnader mellan medlemsstaternas kontrollstrategi så att eventuella justeringar kan göras för att sörja för en fullt harmoniserad kontrollstrategi medlemsstaterna emellan.

Antalet registreringar ökade stadigt från 552 fall tredje kvartalet 2007 till 2300 fall andra kvartalet 2009 (se bilaga 7). Det belopp i euro som motsvarar dessa registreringar (se bilaga 8) var ganska stabilt under perioden, med undantag för sista kvartalet 2008, vilket beror på att man i Tyskland upptäckt ett fall av överlåtbara innehavarpapper som inte anmälts uppgående till ett högt värde (33 miljoner euro tredje kvartalet 2007, 1 149 miljoner euro sista kvartalet 2008, 72,5 miljoner euro andra kvartalet 2009).

3.4. **Information om registrering och bearbetning**

3.4.1. *Registrering och bearbetning av anmälningar av kontanta medel*

Alla medlemsstater rapporterar att de registrerar uppgifter om anmälningarna. Fjorton medlemsstater för in dessa i en central databas. I de flesta fall är detta en fristående databas på central nivå, som ibland kan vara direkt åtkomlig för den nationella finansunderrättelseenheten (i två medlemsstater finns själva databasen hos den nationella finansunderrättelseenheten). I flertalet fall har andra behöriga myndigheter som den nationella finansunderrättelseenheten inte direkt åtkomst till de registrerade uppgifterna.

De medlemsstater som har rapporterat att man inte har automatiserat registreringen av anmälningar anger oftast att man använder sig av excelfiler eller en lokal databas.

3.4.2. *Registrering och bearbetning av anmälningar som inte lämnats frivilligt och uppgifter som erhållit som ett resultat av kontroller*

Tjugofem medlemsstater uppger att de registrerar och bearbetar de uppgifter som erhållits till följd av genomförda kontroller. En medlemsstat uppger att man inte registrerar denna typ av uppgifter trots att det i artikel 5 i förordning uttryckligen föreskrivs att medlemsstaterna ska göra detta. Tolv medlemsstater för in dessa uppgifter i en central databas. Övriga medlemsstater för in uppgifterna i databaser hos den lokala tullen. En medlemsstat uppger att bara de oegentligheter som upptäcks registreras och en annan att bara resultaten av noggranna kontroller registreras.

3.4.3. Registrering och bearbetning av uppgifter om kontanta medel som kvarhålls

Förfarandena för kvarhållande av kontanta medel är inte obligatoriska då det i artikel 4 i förordningen anges att kontanta medel FÅR kvarhållas genom administrativt beslut. Tjugotre medlemsstater uppger att man registrerar och bearbetar uppgifter om kvarhållna kontanta medel. SE och FR registrerar inte denna typ av uppgifter. För PL och BE finns det ingen information om detta.

Femton medlemsstater (AT, BG, CY, DE, EE, ES, FI, IE, IT, LV, LT, NL, PT, SL och UK) registrerar uppgifter om kvarhållna kontanta medel i en central databas. Sju medlemsstater (DK, EL, LU, HU, RO, SK och SE) använder en databas hos den lokala tullen, medan CZ vidarebefordrar dessa uppgifter direkt till den nationella finansunderrättelseenheten.

Medlemsstaterna tillhandahåller för närvarande inte någon statistik över kvarhållna kontanta medel till kommissionen. Inom en snar framtid kommer en ny modul i Olafs tullinformationssystem (TIS) att göra det möjligt för medlemsstaterna att föra in alla uppgifter om kvarhållna kontanta medel.

3.5. Information som gjorts tillgänglig för finansunderrättelseenheter

Tjugoen medlemsstater gör alla uppgifter om anmälningar av kontanta medel tillgängliga för sina nationella finansunderrättelseenheter. Bara FI, IT och UK uppger att de ställer dessa uppgifter till förfogande på begäran, medan CY och HU bara tillhandahåller uppgifter om misstänkta fall till de nationella finansunderrättelseenheterna. Uppgifterna skickas per e-post, post, officiell skrivelse eller tillhandahålls genom att finansunderrättelseenheten har direkt åtkomst till databasen med dessa uppgifter. Hur ofta uppgifterna tillhandahålls varierar från att man får direkt tillgång via databasen, till att de ställs till förfogande dagligen, veckovis eller månadsvis eller högst var tredje månad eller kvartalsvis (två medlemsstater).

Vissa medlemsstater rapporterar att man har snabbare förfaranden för att informera finansunderrättelseenheterna om uppgifterna gäller misstänkt förflyttning av kontanta medel.

De flesta medlemsstater (AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, HU, IE, IT, LU, MT, NL, RO, SK, SL, SE och UK) uppger att man tillhandahåller uppgifter om anmälningar som förefaller misstänkta till de nationella finansunderrättelseenheterna (inga upplysningar om BE, FR, PL och PT). Vissa medlemsstater (LV, DE, LT) ställer uppgifterna till förfogande för de nationella finansunderrättelseenheterna genom att ha sett till att de har direkt åtkomst till databasen med alla uppgifter om anmälningarna. I ES och NL finns den centrala databasen hos den nationella finansunderrättelseenheten.

De nationella skillnaderna när det gäller organisationen av finansunderrättelseenheterna och relationerna med övriga behöriga myndigheter gör att det är svårt att föreslå mer harmoniserade förfaranden för informationsutbytet mellan tullen och finansunderrättelseenheterna.

”Smurfing”

Sexton medlemsstater uppger att man genomför särskilda kontroller av förflyttningar av kontanta medel som ligger under gränsen på 10 000 euro, om det finns tecken som tyder på illegal verksamhet som är kopplad till förflyttningarna ("smurfing", dvs. när en transaktion dels upp i flera mindre delar som är för små för att uppmärksammas). Denna möjlighet ges i artikel 5.2 i förordningen. De flesta medlemsstater ställer även dessa uppgifter till förfogande för den nationella finansunderrättelseenheten.

3.6. Informationsutbyte mellan medlemsstaterna och med kommissionen

Eftersom det inte finns någon kommitté som kan biträda kommissionen vid genomförandet av förordningen har kommissionen inrättat en permanent arbetsgrupp med alla medlemsstater. Arbetsgruppen sammanträder tre gånger om året och finansieras inom ramprogrammet Tull 2013, varigenom medel ställs till förfogande för finansiering av samarbete mellan medlemsstaterna och kommissionen. Arbetsgruppen arbetar främst med att förbättra informationsutbytet, harmonisera förfaranden, fastställa bästa praxis och skapa lämpliga förutsättningar för medlemsstaternas myndigheter att utbyta synpunkter om tillämpningen av förordningen. Den handbok med riktlinjer för kontroller av kontanta medel som arbetsgruppen nyligen antog har utarbetats för detta ändamål.

Ett kommittéförfarande skulle vara till fördel för medlemsstaterna och kommissionen för att sörja för en högre grad av harmonisering.

En särskild virtuell intressegrupp har vidare skapats i ett säkrat extranätverktyg som gör det möjligt för myndigheter att dela information och delta i diskussionsforum. Där finns också uppgifter om medlemsstaternas centrala kontaktpunkter samt om kontaktpunkter varigenom ett snabbt utbyte information kan ske dygnet runt mellan behöriga myndigheter. Medlemsstaterna svarar för att uppdatera denna information.

3.6.1. Informationsutbyte mellan medlemsstaterna

Medlemsstaterna uppger att man utbyter information om kontroller av kontanta medel på en rad olika sätt. Häri ingår Olafs informationssystem för bedrägeribekämpning (AFIS), som upprättats enligt rådets förordning (EG) nr 515/97 av den 13 mars 1997 om ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaternas administrativa myndigheter och om samarbete mellan dessa och kommissionen för att säkerställa en korrekt tillämpning av tull- och jordbrukslagstiftningen⁸. Medlemsstaterna utbyter även riskinformation via det elektroniska riskinformationssystemet (RIF) som upprättats inom ramen för tullriskhanteringssystemet för gemenskapen enligt rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen⁹. Direktkontakter via de centrala kontaktpunkterna, mellan tullkontor, via underrättelseavdelningar, kontaktpunkter för brottsbekämpning eller nätverket av sambandsmän för bekämpning av skattebrott samt genom användning av särskild programvara från Europol nämns också.

Inom ramen för rådets arbetsgrupp för tullsamarbete organiserar medlemsstaterna med jämna mellanrum gemensamma målinriktade insatser. Under det franska ordförandeskapet organiserades en gemensam tullaktion som avsåg kontroller av kurirer.

⁸ EGT L 82, 22.3.1997, s. 1.

⁹ EGT L 302, 19.10.1992, s. 1.

3.6.2. Informationsutbyte med kommissionen

Alla medlemsstater översänder varje kvartal statistik över tillämpningen av förordningen till kommissionen. Statistiken bearbetas och ställs till förfogande för alla medlemsstater.

Via AFIS lämnar medlemsstaterna information till kommissionen om fall där det finns tecken på att de kontanta medlen utgör vinning av brott eller härrör från annan illegal verksamhet som är till skada för EU:s ekonomiska intressen. CIS-modulen är en del av AFIS som kommer att göra det möjligt för medlemsstaterna att inkludera uppgifter om kvarhållna, beslagtagna eller förverkade kontanta medel. Uppgifter om utredningar som de myndigheter som ska se till att tullagstiftningen efterlevs har inlett måste föras in i AFIS register för identifiering av tullutredningar (Fide), så att det kan kontrolleras om en person (eller ett företag) har varit föremål för en brottsutredning i någon av medlemsstaterna. Det finns bara några få ärenden införda i Fide eftersom CIS-modulen ännu inte är i drift.

3.6.3. Statistik om informationsutbyte

För fall där det finns tecken som tyder på att de anmälda eller upptäckta kontanta medlen härrör från illegal verksamhet i anknytning till förflyttningen av de kontanta medlen kan medlemsstaterna utbyta information enligt artikel 6 i förordningen. Medlemsstaterna har bara anmält några få fall och menar att det är svårt att beräkna antalet därför att informationen oftast utbyts på olika sätt genom direktkontakter mellan berörda tjänstemän som de centrala enheterna inte underrättas om. Kommissionen är medveten om vikten av lämpligt informationsutbyte och har inrättat en projektgrupp med medlemsstaterna för att förbättra informationsutbytet.

3.7. Informationsutbyte med tredjeländer

Det finns inga bestämmelser om informationsutbyte med tredjeländer i förordningen. Medlemsstaterna har gjort detta via internationella avtal om ömsesidigt bistånd, bilaterala avtal, direktkontakter med centrala kontaktpunkter i tredjeländer, tullens nätverk för kontroll och via nätverket av sambandsmän för skattebrott. Informationsutbyte via den nationella finansunderrättelseenheten nämns också.

Kommissionen har lämnat allmän information om de system som används inom ramen för FATF.

I april 2008 utbyttes erfarenheter och bästa praxis med USA vid ett särskilt möte mellan EU och USA i arbetsgruppen för kontroller av kontanta medel inom ramen för programmet Tull 2013.

3.8. Konfidentialitet/dataskyddsfrågor/säkerhetsfrågor

Följande lagstiftning är tillämplig i alla medlemsstater:

Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter¹⁰.

Kommissionens beslut av den 29 november 2001 (2001/844/EG). I detta beslut fastställs reglerna för sekretessbelagda uppgifter i syfte att garantera informationssäkerheten¹¹.

Allmänna bestämmelser om konfidentialitet/bestämmelser om tystnadsplikt

Merparten av medlemsstaterna (AT, BG, CY, CZ, DE, EL, ES, FI, FR, EE, HU, IE, IT, LV, MT, PL, RO, SE, SL och UK) rapporterar att man infört särskilda dataskyddsåtgärder för utbyte av uppgifter om kontroller av kontanta medel. För BE, LU och PT finns det ingen information om detta. I realiteten gäller att de flesta medlemsstater sörjer för ett skydd av personuppgifter. Väldigt få medlemsstater rapporterar om vidtagna åtgärder för uppgiftsklassificering i syfte att garantera informationssäkerheten. Fyra medlemsstater (DK, LT, NL och SK) uppger att de generella åtgärderna för dataskydd, datasäkerhet och konfidentialitet även gäller kontroller av kontanta medel.

De flesta medlemsstater säkerställer följaktligen ett minimum av konfidentialitet eller skydd för personuppgifter som härrör från kontrollerna av kontanta medel. Få medlemsstater har antagit särskilda åtgärder för att sörja för skyddet av personuppgifter eller har klassificerat uppgifterna från kontrollerna för att garantera informationssäkerheten.

3.9. Sanktioner

Alla medlemsstater har infört sanktioner som ska tillämpas om anmälningsplikten inte fullgörs. Sanktionerna i de flesta medlemsstater kan anses proportionerliga, avskräckande och effektiva, utom i några få medlemsstater där det belopp som föreskrivs förefaller vara för lågt för att vara avskräckande. Kommissionen har bett dessa medlemsstater att snabbt rätta till situationen.

Arton medlemsstater kan införa ytterligare sanktioner än de strikt administrativa sanktioner som föreskrivs i artikel 9 i förordningen. Dessa sanktioner omfattar beslagtagande eller kvarhållande av kontanta medel vid misstänkt illegal verksamhet, (högre) böter, fängelsestraff eller förverkande av de kontanta medlen.

Medlemsstaterna behöver inte översända statistik över de fastställda sanktionerna till kommissionen. Enligt de uppgifter som ändå finns tillgängliga har de flesta medlemsstater emellertid de facto fastställt sanktioner.

4. SLUTSATSER

Medlemsstaternas bidrag visar att tillämpningen under senare tid av förordningen om kontroller av kontanta medel överlag är tillfredsställande. Medlemsstaterna har utsett

¹⁰ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

¹¹ EGT L 317, 3.12.2001, s. 1.

behöriga myndigheter för att säkerställa att passagerare fullgör sin anmälningsskyldighet, anmälningarna om kontanta medel bearbetas och kontroller utförs av passagerare, deras bagage och transportmedel. De har också infört ett sanktionssystem och/eller system för kvarhållande av kontanta medel för fall där anmälningsskyldigheten inte fullgjorts. Medlemsstaterna ser till att de uppgifter som erhålls genom anmälningarna om kontanta medel ställs till förfogande för den nationella finansunderrättelseenheten. De utbyter vid behov information med andra medlemsstater, kommissionen och tredjeländer, samtidigt som man följer reglerna om konfidentialitet och dataskydd. Med tanke på de skillnader som föreligger mellan medlemsstaterna när det gäller insamlade anmälningar och genomförda kontroller är det nödvändigt att noggrant övervaka medlemsstaterna för att stärka harmoniseringen av medlemsstaternas tillämpning av förordningen. Vid behov kommer medlemsstaterna att åläggas att vidta korrigerande åtgärder.

I några medlemsstater har vissa brister upptäckts i fråga om registreringen, bearbetningen och tillgängliggörandet av uppgifter om kontrollerna samt införandet av nationella sanktioner. Kommissionen vidtar nu nödvändiga åtgärder för att säkerställa att EU-lagstiftningen om kontroller av kontanta medel tillämpas korrekt i alla medlemsstater.

5. REKOMMENDATIONER

Erfarenheterna från den praktiska tillämpningen av förordningen om kontroller av kontanta medel har lett till slutsatsen att en grundlig översyn av förordningen INTE är nödvändig.

Det framgår dock att vissa justeringar kan övervägas av regelverket om kontroller av kontanta medel, nämligen följande:

En revidering av artikel 3 i förordningen om kontroller av kontanta medel för att åtgärda de praktiska svårigheter som föreligger för medlemsstaterna att kontrollera transitpassagerare.

Införande av ett gemensamt EU-formulär för anmälan av kontanta medel utgående från det gemensamma anmälningsskyldighetsformulär som majoriteten av medlemsstater redan använder, i syfte att sörja för en ytterligare harmonisering av insamlade uppgifter, ökad medvetenhet hos de resande och eventuell databehandling.

Införande av obligatoriska krav på (kvartalsvis) rapportering till kommissionen av de statistiska uppgifter som samlats in av medlemsstaterna, i syfte att övervaka förordningens effektivitet. Dessa rapporteringskrav är för närvarande baserade på frivilliga avtal.

Införande av ett obligatoriskt krav på att öka medvetenheten om anmälningsskyldigheten. För närvarande vidtas alla informationsåtgärder frivilligt.

Införande av ett kommittéförfarande för att institutionalisera diskussionerna med medlemsstaterna om förvaltningen av förordningen.

Planering av en genomförandeförordning från kommissionen för tekniska delar som exempelvis formatet på det gemensamma anmälningsformuläret eller innehållet i bestämmelserna om rapportering.

En ökad harmonisering kan redan åstadkommas genom utbyte av bästa praxis och genom förbättrad harmonisering av förfarandena med hjälp av icke-bindande regler som riktlinjer eller tekniska avtal mellan medlemsstaterna via arbetsgruppen för kontroller av kontanta medel.

För att uppnå en *fullständig* harmonisering av kontrollerna av kontanta medel som förs in i eller ut ur EU är det nödvändigt med en *ändring* av förordningen om kontroller av kontanta medel.

BILAGA 1:

Sammanfattande statistik över anmälningar av kontanta medel och registreringar av kontanta medel
- alla medlemsstater -
tredje kvartalet 2007 till andra kvartalet 2009

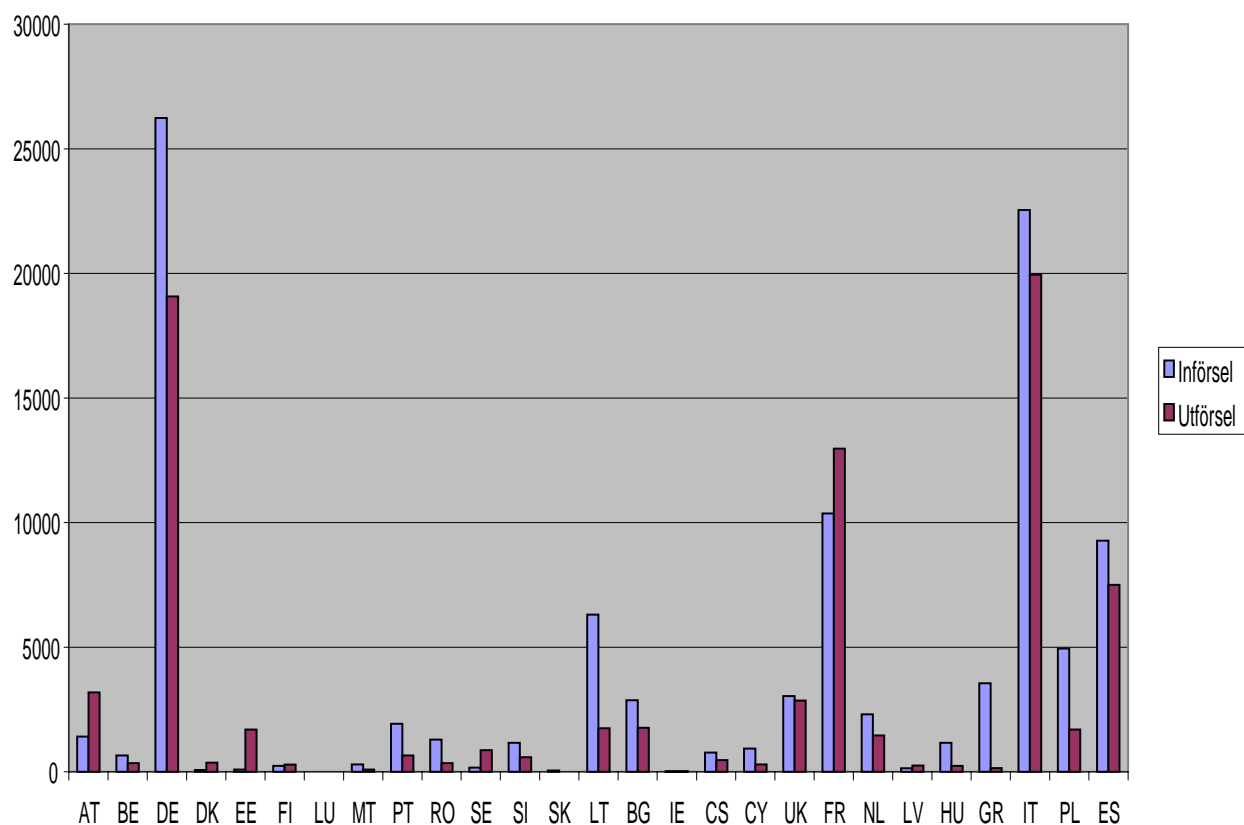
Friviliga anmälningar av kontanta medel					Registreringar			
Land	Antal anmäln.	Införsel	Utförsel	Belopp i euro	Införsel	Utförsel	Totalt	Belopp i euro
AT	4589	1404	3185	5.631.564.366	4	12	16	1.394.484
BE	995	653	342	53.470.113	23	13	36	2.751.764
DE	45303	26239	19064	55.775.450.005	3272	1938	5210	996.985.476
DK	435	70	365	16.811.874	3	276	279	7.580.171
EE	1769	79	1690	1.091.682.756	5	3	8	225.823
FI	520	233	287	81.599.560	36	12	48	1.252.599
LU	15	7	8	1.150.540	0	0	0	0
MT	369	291	78	17.116.042	2	0	2	57.140
PT	2588	1932	656	212.936.525	324	179	503	31.511.113
RO	1729	1362	367	160.856.092	0	5	5	26.079
SE	1015	158	857	33.050.252	11	0	11	428.802
SI	1750	1167	583	3.027.662.737	50	10	60	3.604.333
SK	51	50	1	1.663.601	0	0	0	0
LT	8046	6302	1744	214.153.403	0	2	2	16.199
BG	4636	2870	1766	304.051.835	12	41	53	5.377.271
IE	24	9	15	680.755	4	12	16	336.430
CS	1227	762	465	420.463.999	2	0	2	36.655
CY	1240	935	305	47.741.670	14	20	34	870.916
UK	5895	3042	2853	203.555.076	341	926	1267	31.848.240
FR	23339	10373	12966	1.936.488.129	1572	984	2556	221.041.774
NL	3776	2321	1455	161.789.026	264	453	717	23.039.467
LV	369	123	246	84.639.062	4	0	4	942.263
HU	1380	1145	235	78.083.925	11	10	21	490.359
EL	3695	3550	145	123.303.936	2	8	10	1.243.525
IT	40194	22531	17663	8.745.018.735	796	801	1597	258.241.296
PL	6636	4943	1693	242.940.502	40	35	75	5.209.018
ES	16766	9273	7493	1.253.528.580	33	454	487	37.828.899
Totalt	178.351	101.824	76.527	79.921.453.095	6.825	6.194	13.019	1.632.340.096

IT, PL och GR har inte lämnat några uppgifter om kontroller av kontanta medel för tredje och fjärde kvartalet 2007.

BE har inte lämnat några uppgifter för tredje kvartalet 2007

BILAGA 2:

Antal anmälningar av kontanta medel
– alla medlemsstater -
tredje kvartalet 2007 till andra kvartalet 2009

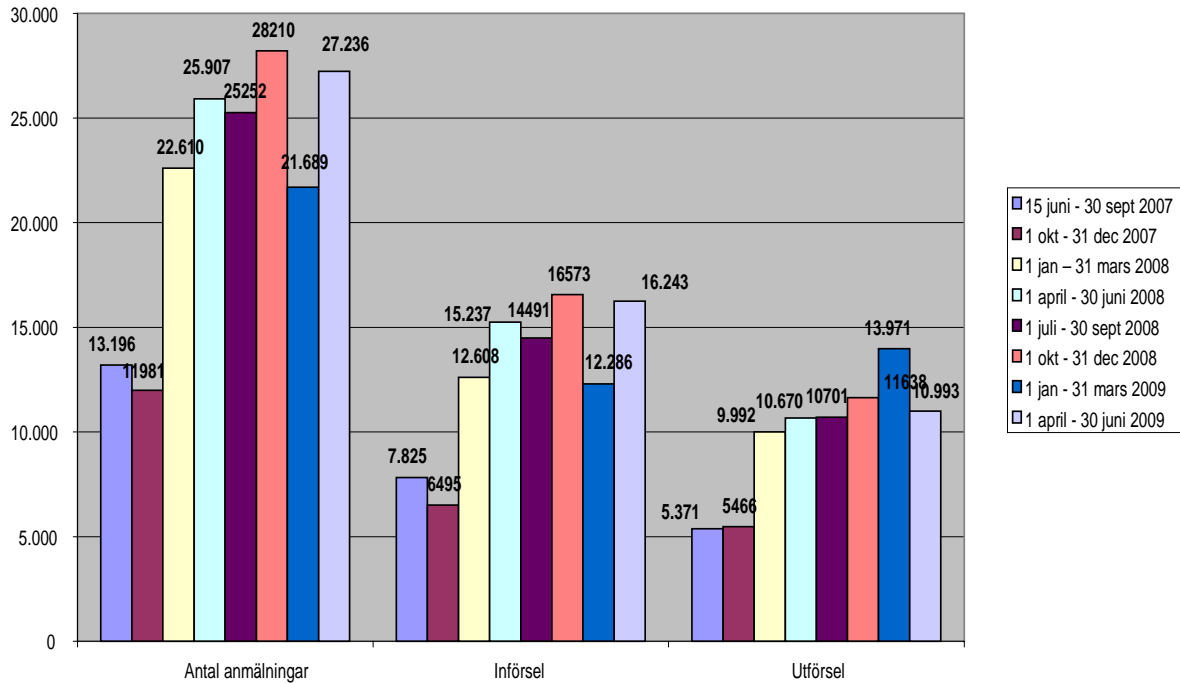

IT, PL och GR har inte lämnat några uppgifter om kontroller av kontanta medel för tredje och fjärde kvartalet 2007.

BE har inte lämnat några uppgifter för tredje kvartalet 2007.

BILAGA 3:

Utveckling avseende antalet anmälningar av kontanta medel
– totalt –
tredje kvartalet 2007 till andra kvartalet 2009

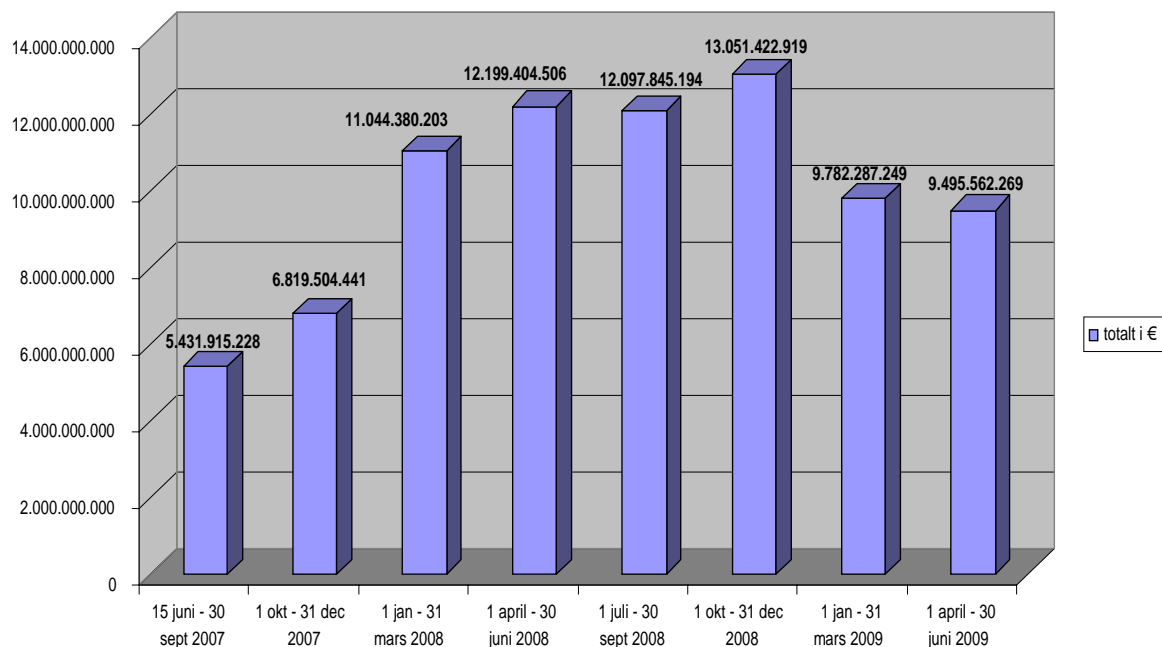

IT, PL och GR har inte lämnat några uppgifter om kontroller av kontanta medel för tredje och fjärde kvartalet 2007

BE har inte lämnat några uppgifter för tredje kvartalet 2007.

BILAGA 4:

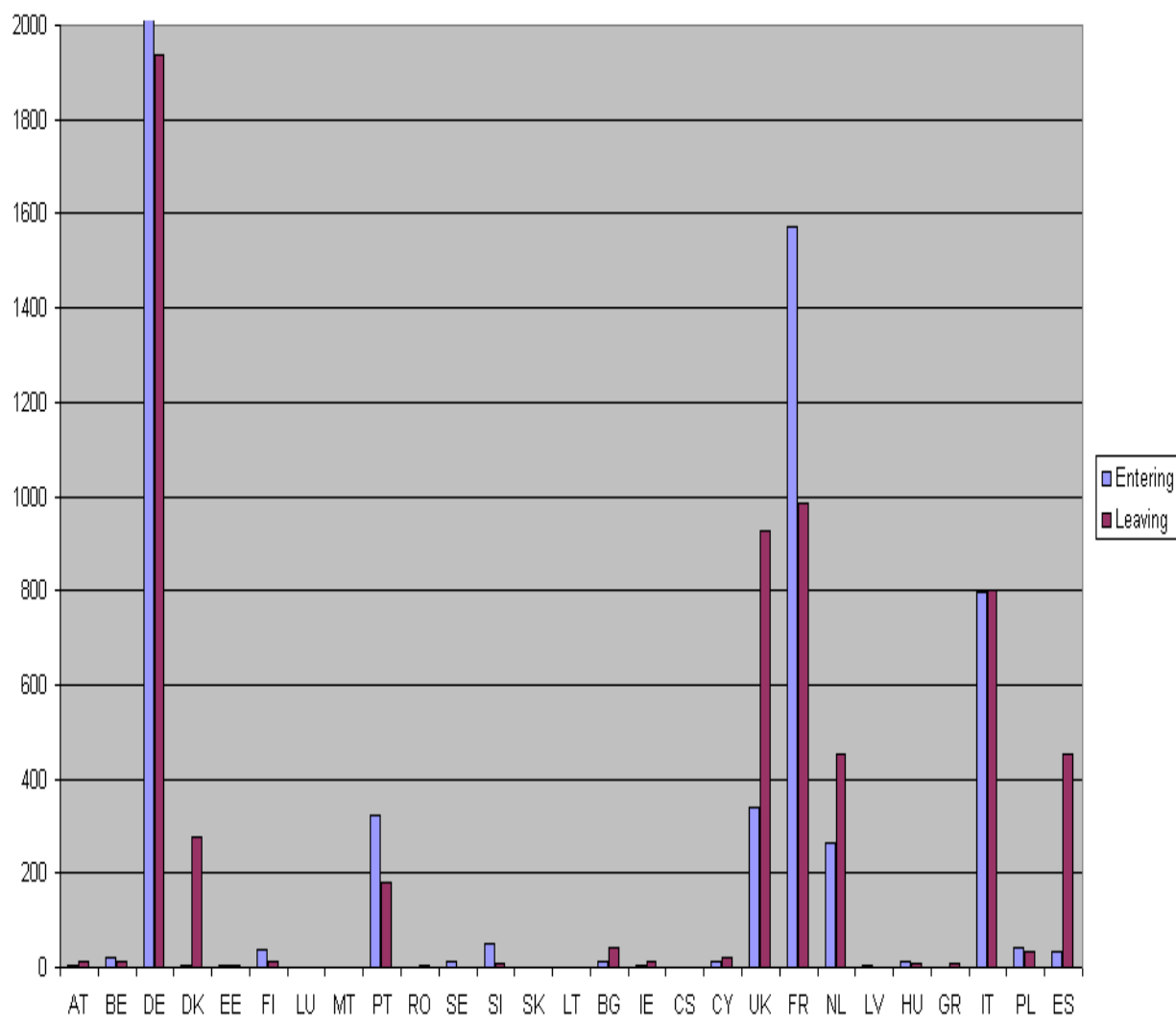
Utveckling avseende anmälningar av kontanta medel, motsvarande värde i euro
– totalt –
tredje kvartalet 2007 till andra kvartalet 2009

IT, PL och GR har inte lämnat några uppgifter för kontroller av kontanta medel för tredje och fjärde kvartalet 2007.
BE har inte lämnat några uppgifter för tredje kvartalet 2007..

BILAGA 5:

Antal registreringar av kontanta medel
– alla medlemsstater –
tredje kvartalet 2007 till andra kvartalet 2009

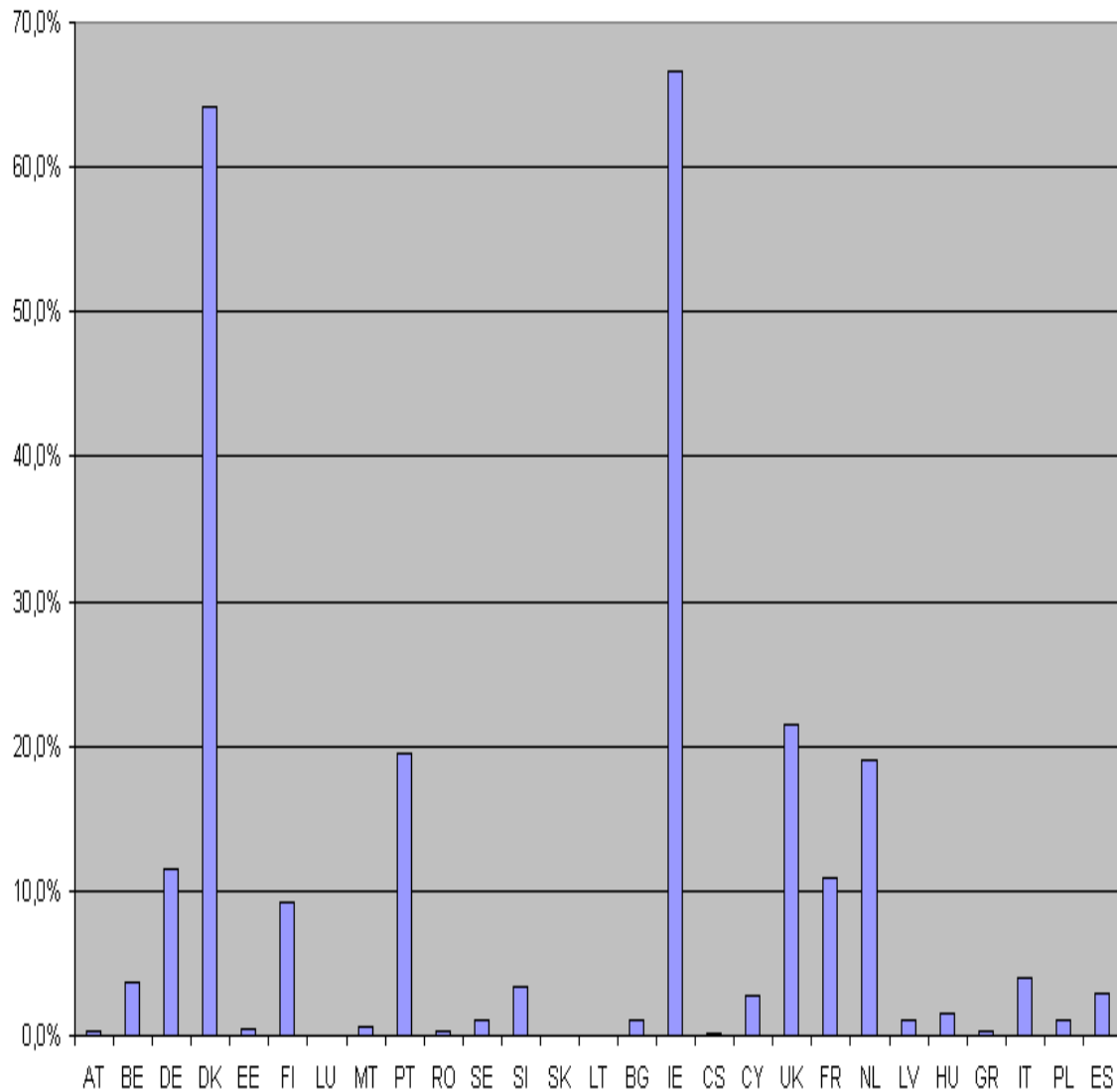

IT, PL och GR har inte lämnat några uppgifter för kontroller av kontanta medel för tredje och fjärde kvartalet 2007.

BE har inte lämnat några uppgifter för tredje kvartalet 2007.

BILAGA 6:

Förhållandet mellan registreringar av kontanta medel och det totala antalet anmälningar
– alla medlemsstater –
tredje kvartalet 2007 till andra kvartalet 2009

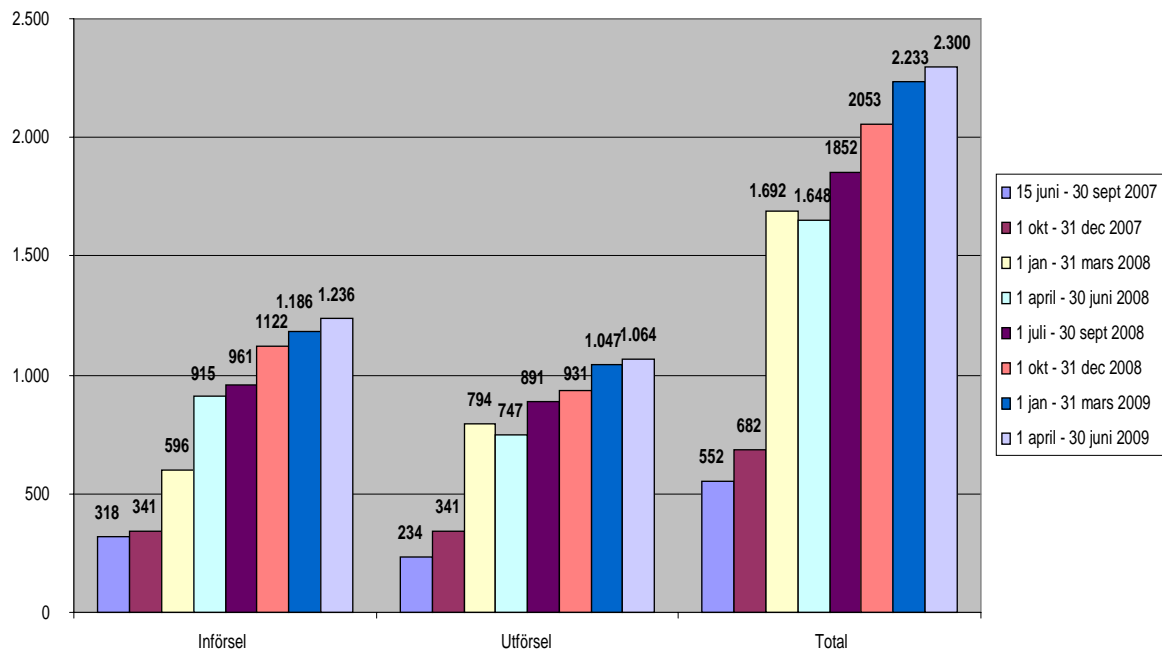

IT, PL och GR har inte lämnat några uppgifter om kontroller av kontanta medel för tredje och fjärde kvartalet 2007.

BE har inte lämnat några uppgifter för tredje kvartalet 2007.

BILAGA 7:

Utvecklingen avseende antalet registrering av kontanta medel
– totalt –
tredje kvartalet 2007 till andra kvartalet 2009

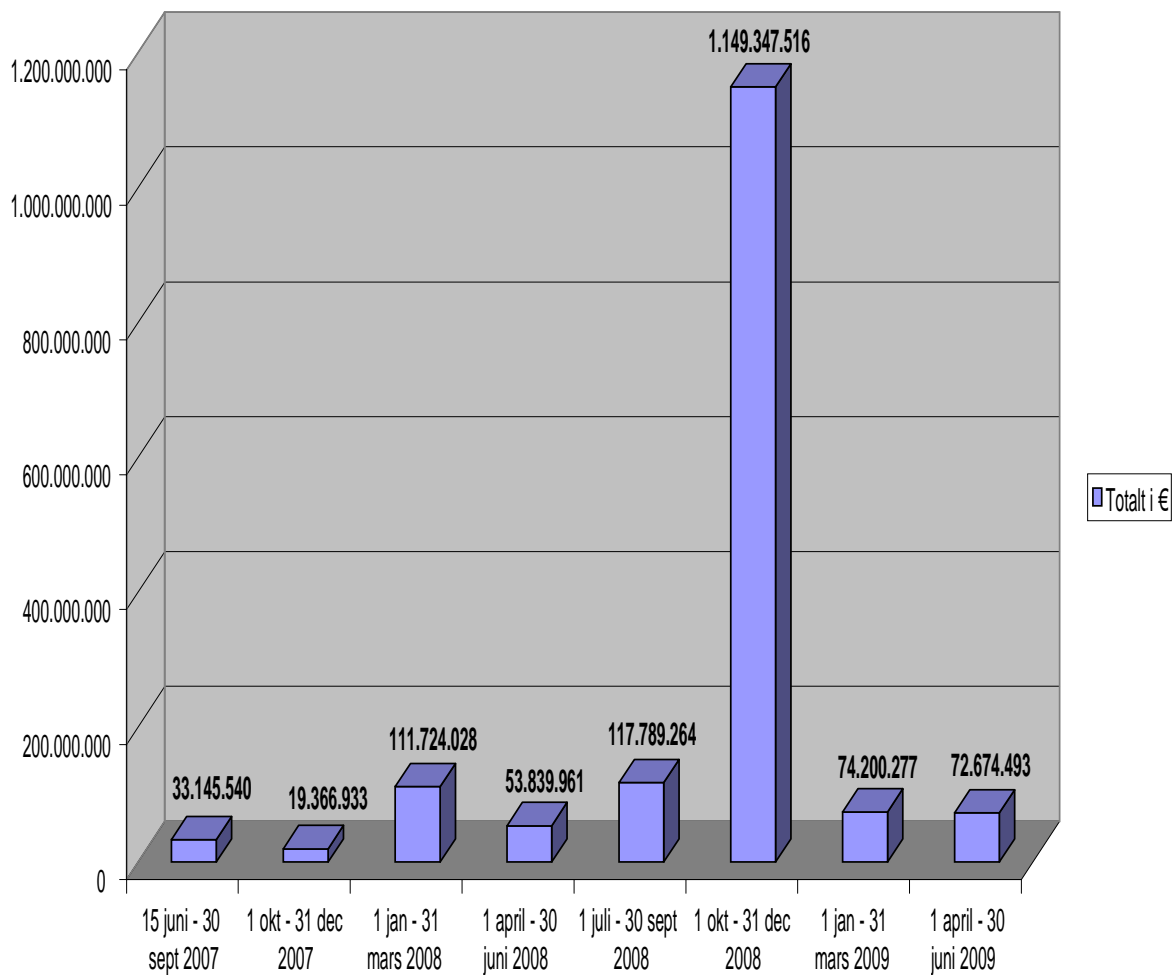

IT, PL och GR har inte lämnat några uppgifter om kontroller av kontanta medel för tredje och fjärde kvartalet 2007

BE har inte lämnat några uppgifter för tredje kvartalet 2007.

BILAGA 8:

Utvecklingen avseende registreringar av kontanta medel, motsvarande värde i euro
– totalt –
tredje kvartalet 2007 till andra kvartalet 2009

IT, PL och GR har inte lämnat några uppgifter om kontroller av kontanta medel för tredje och fjärde kvartalet 2007.

BE har inte lämnat några uppgifter för tredje kvartalet 2007